

16.10.2020

VN/22726/2020
VN/22726/2020-OKM-31

Anordnare av yrkesutbildning

Utlisning av finansiering som beviljas med det egentliga prestationsbeslutet för finansåret 2021

Undervisnings- och kulturministeriet fattar i december det **egentliga prestationsbeslutet** för finansåret 2021 om utbildningsanordnarnas målinriktade antal studerandeår och beloppen för höjning av basfinansieringen efter prövning. En del av de målinriktade studerandeåren och av basfinansieringen kommer att fördelas senare under finansåret genom tilläggsprestations- och rättelsebeslut. Det egentliga beslutet fastställer även vilka prestationer som används i beräkningen av genomslagsfinansiering för 2021 och hur de målinriktade studerandeåren viktas i basfinansieringen. Därtill fastställs beloppen för utbetalning av mervärdesskatteersättning till privata utbildningsanordnare.

Den finansiering som tilldelas utbildningsanordnarna för följande finansår baserar sig på det egentliga prestationsbeslutet och beviljas genom ett finansieringsbeslut som fattas i slutet av året efter att riksdagen har godkänt budgeten och de ändringar som behövs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/20019) samt den nya lagen om läroplikt. Regeringen överlämnade 15 oktober 2020 till riksdagen propositionerna med förslag till lag om ändring av lagen om yrkesutbildning och till lagar som hänför sig till den (RP 174/2020 rd) och med förslag till läropliktslag och till lagar som har samband med den (RP 173/2020 rd).

I detta brev meddelas anvisningar till utbildningsanordnare om hur de ska ansöka om målinriktat antal studerandeår och den höjning av basfinansieringen efter prövning som fördelas i det egentliga prestationsbeslutet för 2021 samt vilka andra åtgärder de ska vidta för att tilldelas finansiering för finansåret 2021.

Utbildningsanordnarna meddelas dessutom preliminär information om processen för ansökan och beviljande av tilläggsfinansiering 2021 för anställning av lärare och handledare samt för stödåtgärder inom undervisning och handledning. Denna tilläggsfinansiering ska tilldelas utbildningsanordnarna genom det första tilläggsprestationsbeslutet 2021.

Särskilda anvisningar för ansökan om strategifinansiering 2021 ges senare.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Undervisnings- och kulturministeriet

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PB 29
00023 Statsrådet

Sjötullsgatan 10
Helsingfors

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo@minedu.fi

1. Förändringar i finansieringssystemet för yrkesutbildning 2021

Enligt tidigare övergångsbestämmelser skulle basfinansieringens andel vara 60 procent, den prestationsbaserade finansieringens andel 30 procent och genomslagsfinansieringens andel 10 procent av den kalkylbaserade finansieringen under finansåret 2021. I regeringens proposition av 15 oktober 2020 till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om yrkesutbildning och till lagar som hänför sig till den föreslås det dock att finansieringsandelarna för yrkesutbildning ska vara på samma nivå som under finansåret 2020. Därmed skulle basfinansieringens andel vara 70 procent, den prestationsbaserade finansieringens andel 20 procent och genomslagsfinansieringens andel 10 procent.

Basfinansieringen fördelas som förut till största delen enligt det målinriktade antalet studerandeår och till en liten del som höjning efter prövning. Jämfört med innevarande år innebär det en ändring av viktningen av det målinriktade antalet studerandeår så att profilkoefficienten för varje anordnare beräknas med beaktande av en viktkoefficient för läroplikten enligt regeringens proposition av 15 oktober 2020 med förslag till läropliktslag och till lagar som har samband med dem. Denna förhöjningskoefficient skulle ta hänsyn till de i propositionen föreslagna tilläggsanslagen till yrkesutbildning som riktas till anordnandet av avgiftsfri utbildning i enlighet med läropliktslagen samt till handlednings- och tillsynsansvaret som hänför sig till den utvidgade läroplikten.

I den först nämnda propositionen föreslås även att bestämmelserna ska preciseras så att de tidsbegränsade tillägg som bestäms i budgeten och som delas ut som höjning av basfinansieringen efter prövning från och med finansåret 2021 inte ska räknas in i basfinansieringsandelen på 70 procent. Då skulle de tidsbegränsade tilläggen som delas ut som höjning av basfinansieringen efter prövning räknas till fullt belopp som en höjning av basfinansieringen och, i motsats till nuläget, inte minska beloppet av basfinansieringens prestationsspecifika finansiering. Detta förfarande motsvarar de tillägg av anslag av engångsnatur som redan i dag tilldelas under finansåret genom tilläggsbudget.

Finansieringsgrunden för prestationsbaserad finansiering är i likhet med innevarande år examina samt kompetenspoängen för examensdelarna.

I genomslagsfinansieringen står, som under innevarande år, sysselsättning och övergång till fortsatta studier för 7,5 procent och respons från dem som påbörjat respektive avslutat examensutbildning för 2,5 procent. Bestämmelserna om den koefficient för bortfallsjustering som tillämpas vid viktning av studeranderesponsen revideras något jämfört med innevarande år.

Med hänsyn till de ovan nämnda lagändringarna avser undervisnings- och kulturministeriet att se över förordningen om beräkningsgrunderna för finansiering för yrkesutbildning (682/2017). Avsikten är att den nya förordningen träder i kraft 1 januari 2021 och att den upphäver den gällande förordningen. I viktkoefficienterna som anges i förordningen ska de ändringar i finansieringsandelarna som föreslås i först nämnda regeringens proposition beaktas, eftersom viktkoefficienterna i den gällande förordningen motsvarar en situation i vilken basfinansieringens andel skulle vara 50 procent, den prestationsbaserade andelen 35 procent och genomslagsfinansieringens andel 15 procent. Med anledning av den utvidgade läroplikten ska till finansieringsförordningen fogas en viktkoefficient för läroplikt. De nya koefficienterna ska tillämpas för första gången då finansieringen för finansåret 2021 beviljas.

Till regeringspropositionen har bifogats ett utkast till förordning om de ovannämnda viktkoefficienter som ska tillämpas vid beviljandet av finansiering för finansåret 2021. Utkastet var ute på remiss 28.8–21.9.2020. Utkastet till förordning och utlåtandena kan läsas i projektportalen på adressen statsrådet.fi med koden OKM042:00/2020. Ett utkast till förordning har tagits in som bilaga till regeringens proposition endast till den del avsikten är att de bestämmelser som föreslås i förordningen ska användas som grund för beviljande av finansiering för finansåret 2021. Till övriga delar togs utkastet till förordning inte med i

regeringspropositionen, eftersom avsikten är att beredningen av utkastet ska fortsätta i fråga om de ändringar som träder i kraft senare än vid ingången av 2021 I det utkast till förordning som varit på remiss föreslogs att de kostnadskoefficienter som anges i 2 § i förordningen, höjningskoefficienterna för ordnande av inkvartering samt indelningen av enskilda examina i olika kostnadsgrupper ska justeras utifrån de faktiska kostnaderna 2018–2019. Också i fråga om denna ändring har man beslutat fortsätta beredningen och det föreslås att finansieringen för 2021 beviljas utifrån de kostnadskoefficienter som anges i den gällande förordningen. De kostnadskoefficienter som justerats på basis av kostnadsuppgifterna kan träda i kraft tidigast vid beviljandet av finansiering för 2022.

2. Yrkesutbildningsanslag och målinriktade antalet studerandeår i budgetpropositionen för 2021

Enligt regeringens budgetproposition för 2021 är yrkesutbildningsanslaget 1 849 614 000 euro, varav 1 834 614 000 euro är kalkylbaserad finansiering och 15 000 000 euro strategifinansiering. Av den kalkylbaserade finansieringen är 1 284 230 000 euro basfinansiering, 366 923 000 euro prestationsbaserad finansiering och 183 461 000 euro genomslagsfinansiering.

Enligt budgetpropositionen minskar anslaget till yrkesutbildningen med cirka 16,8 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för innevarande år. Anslagsminskningen beror på att tilläggsfinansieringen till anställning av lärare och handledare inte upptagits i budgetpropositionen (-80 mn €) samt att den tidsbegränsade ökningen av studerandeår för att minska ungdomsarbetslösheten och möta kompetensbehoven upphör (-4,7 mn €). Å andra sidan ökas anslaget till följd av en ökning av antalet studerandeår i närvårdarutbildningen inför ändringen av vårdardimensioneringen (27 mn €), en justering (2,0 %) av statens och kommunernas finansieringsandelar enligt yrkesutbildningsindex (totalt 37,3 mn €) samt en gradvis anslagshöjning med anledning av den utvidgade läroplikten (3,6 mn €).

I budgetpropositionen är det målinriktade antalet studerandeår inom yrkesutbildningen högst 181 700, varav minst 8 100 ska anvisas för utbildning anordnad som arbetskraftsutbildning. Det maximala antalet studerandeår är 2 200 större än i den ordinarie budgeten för innevarande år. Antalet studerandeår ökas med 2 700 inom närvårdarutbildningen och minskas med 500 då den ovan nämnda tidsbegränsade ökningen av studerandeår upphör.

Det minsta antalet studerandeår i arbetskraftsutbildning minskar med 250 jämfört med den ordinarie budgeten för innevarande år. Även denna minskning är en följd av att den tidsbegränsade ökningen av antalet studerandeår upphör.

Det egentliga prestationsbeslutet bereds i detta skede utifrån anslagsnivån och antalet målinriktade studerandeår i den budgetproposition för 2021 som regeringen överlämnade till riksdagen 5 oktober 2020. Regeringen avser dock att 19 november 2020 överlämna till riksdagen en kompletterande budgetproposition med förslag till ändringar i anslagen till yrkesutbildningen. I budgetpropositionen har de ändringar i anslagen till yrkesutbildningen som hänför sig till den utvidgade läroplikten upptagits enligt utkastversionen av 30 april 2020 till regeringens proposition till utvidgad läroplikt. Under den fortsatta beredningen har man dock beslutat att ändra anslagstilldelningen inom reformen så att de medel som frigörs då kilometergränsen för skolresestöd höjs från fem till sju kilometer anvisas till undervisning och handledning. Avsikten är att i den kompletterande budgetpropositionen precisera anslagsökningen till yrkesutbildningen så att den motsvarar de uppskattade konsekvenserna av den utvidgade läroplikten enligt regeringens proposition. Dessutom ska det föreslås tilläggsfinansiering för anställning av lärare och handledare i enlighet med regeringens riktlinjer från budgetmanglingen.

3. Vid budgetmanglingen fastslagen tilläggsfinansiering för anställning av lärare och handledare samt stödinsatser i undervisningen och handledningen

Enligt programmet för statsminister Marins regering ska åtgärder genast vidtas när problem med kvaliteten upptäcks inom utbildningen på andra stadiet. I yrkesutbildningen ska det särskilt beaktas att resurserna för närundervisning och handledning är tillräckliga i förhållande till de förändrade kraven. Hittills har för ökning av resurserna inom undervisning och handledning tilldelats finansiering genom framtidsinvesteringar av engångskaraktär till ett belopp om 100 miljoner euro, fördelat på 20 miljoner euro i den andra tilläggsbudgeten 2019 och 80 miljoner euro i budgeten 2020.

Undervisnings- och kulturministeriet beviljade utbildningsanordnare tilläggsfinansiering för anställning av lärare och handledare och för stödinsatser i undervisningen och handledningen som höjningar av basfinansieringen efter prövning i tilläggsprestationsbesluten i november 2019 och juni 2020. Tilläggsfinansieringen ska användas för anställning av nya lärare och handledare samt för att öka undervisningstimmarerna för nuvarande timplärare. Därtill kan den användas för att anställa stödpersonal i undervisningen så att lärarnas arbetsinsats blir mer undervisningsfokuserad. Syftet med tilläggsfinansieringen är att trygga att alla studerande får den undervisning, handledning och det stöd som de behöver. Särskild fokus ligger på studerande som behöver extra stöd för studierna.

I juni 2020 beviljades sammanlagt 109 utbildningsanordnare tilläggsfinansiering för att öka resurserna inom undervisningen och handledningen. Tilläggsfinansieringen fördelades på utbildningsanordnarna enligt statistikbaserade kriterier så att medlen tilldelades primärt de anordnare som bedömdes ha flest sådana studerande som behöver extra stöd. De målgrupper inom yrkesutbildningen som enligt ministeriets bedömning behöver mest stöd är unga som slutfört den grundläggande utbildningen, invandrare och vuxna med svaga grundläggande färdigheter. Beloppet av tilläggsfinansieringen till de enskilda utbildningsanordnarna fastställdes utifrån antalet nya studerande som hörde till de ovan nämnda målgrupperna. Tilläggsfinansieringen till utbildningsanordnarna beräknades i princip med stöd av de kriterier som beskrivits ovan. Dessutom bedömdes behovet av tilläggsfinansiering utifrån de planer för användningen av tilläggsanslaget och för rekrytering av tilläggspersonal som utbildningsanordnarna framfört i ansökningarna.

Regeringen slog fast vid budgetmanglingen att för anställning av lärare och handledare inom yrkesutbildningen ska anvisas ytterligare totalt 150 miljoner euro före 2022, av vilket den del som hänförs till 2021 tas upp i den kompletterande budgetpropositionen. Regeringen har för avsikt att överlämna en proposition till komplettering av budgetpropositionen för 2021 till riksdagen 19 november 2020. Då fastställs beloppet av den tilläggsfinansiering som föreslås för 2021.

Ministeriet har för avsikt att bevilja utbildningsanordnarna tilläggsfinansiering för anställning av lärare och handledare samt för stödinsatser för undervisningen och handledningen enligt den kompletterande budgetpropositionen enligt samma principer och beräkningskriterier som den tilläggsfinansiering som beviljades i juni. Beräkningarna för tilldelningen av tilläggsfinansieringen till utbildningsanordnarna ska dock göras utifrån statistikdata från 2019, medan tilläggsfinansieringen i juni beviljades enligt statistik från 2018. De uppgifter om examen efter grundnivån som avlagts 2019, som behövs för beräkningarna, blir tillgängliga för ministeriet i början av november.

På grund av tidsplanen för budgetpropositionen och eftersom de statistikdata som behövs för beredningen av utlysningen och beslutet färdigställs sent har ministeriet beslutat att skjuta upp tilldelningen av tilläggsfinansiering för anställning av lärare och handledare 2021 till finansårets första tilläggsprestationsbeslut. Då kan ministeriet använda senaste statistikdata för en exempelkalkyl över fördelningen av tilläggsfinansieringen till utbildningsanordnarna, vilken anordnarna kan använda som stöd för ansökan. På så sätt kan utlysningen genomföras på samma sätt som föregående motsvarande utlysning och

med minsta möjliga belastning för utbildningsanordnarna. Ministeriet planerar att utlysa finansieringen i januari–februari och besluta om tilläggsprestationerna i februari–mars. **Denna tidsplan för beredningen av utlysningen och beslutet förutsätter att utbildningsanordnarna ser till att kompletta och felfria uppgifter om antalen av och startdatumen för nya studierätter 2019 finns tillgängliga i Koski-systemet från och med 1 december 2020.**

Ministeriet kommer att följa upp effekterna av tilläggsfinansieringen 2019–2022 på antalet lärare och handledare samt på kvantiteten av och kvaliteten på den undervisning och handledning som tillhandahålls studerande. I samband med kommande utlysningar samlas in uppföljningsdata för utvärdering av de resultat som utbildningsanordnarna uppnått i förhållande till den tilldelade tilläggsfinansieringen och de i tidigare ansökningar framlagda planerna på antalen lärare och handledare som kommer att anställas. Om utbildningsanordnaren inte har lyckats åstadkomma en tillräcklig kvantitativ ökning i undervisningen och handledningen, kan detta påverka tilldelningen av tilläggsfinansieringen i framtiden. På ansökningsblanketten för tilläggsfinansiering 2021 kommer att ställas frågor om användningen av den tilläggsfinansiering som beviljats 2019 och 2020 och de rekryteringar som utförts med denna tilläggsfinansiering under kalenderåret 2020.

På ansökningsblanketten för tilläggsfinansiering 2021 kommer ministeriet också att samla in uppgifter om permitteringar av undervisnings- och handledningspersonal inom yrkesutbildningen 2020 och utbildningsanordnarens planer på eventuella nya permitteringar 2021. Ministeriet vill redan i detta skede uppmärksamma utbildningsanordnarna på att det inte är ändamålsenligt att bevilja tilläggsfinansiering för anställning av lärare och handledare och för stödinsatser inom undervisningen och handledningen till sådana anordnare som samtidigt permitterar undervisningspersonal. Om en utbildningsanordnare har genom tidigare beslut beviljats tilläggsfinansiering för att öka undervisnings- och handledningspersonalen men ändå har permitterat personal under 2020, kommer detta att beaktas vid tilldelningen av tilläggsfinansieringen 2021.

4. Målinriktade studerandeår som tilldelas i det egentliga prestationsbeslutet för 2021

Justering av minimiantalet studerandeår i anordnartillstånden

Undervisnings- och kulturministeriet har granskat minimiantalen studerandeår enligt anordnartillstånden för yrkesexamina och yrkesutbildning och redogjort för justeringsprinciperna i ett brev till samtliga utbildningsanordnare 23 september 2020 (VN/21050/2020). Ministeriet har dessutom skickat till 32 utbildningsanordnare för samråd ett förslag om minskning av det nuvarande minimiantalet studerandeår i enlighet med de nämnda justeringsprinciperna.

Ministeriet kommer att ändra minimiantalen studerandeår i anordnartillstånden så att ändringarna börjar gälla 1 januari 2021 och tillämpas första gången i det egentliga prestationsbeslutet 2021. För att de utbildningsanordnare som berörs av ändringen ska hinna beakta det justerade minimiantalet studerandeår i sin ansökan om finansiering som beviljas i det egentliga prestationsbeslutet försöker ministeriet göra ändringarna i anordnartillstånden så fort som möjligt och senast före ansökningstidens utgång.

Grunderna för beviljande av målinriktade studerandeår

Befolkningsutvecklingen och strukturella ändringar i arbetslivet kommer att ge upphov till betydande behov av ändringar i utbudet av yrkesutbildning. Enligt prognoserna kommer polariseringen i befolkningsutvecklingen att tillta och öka även inom landskapen. Ett växande problem som påverkar hela landet är utöver bristen på ny arbetskraft – främst

inom vissa branscher och regioner – att de som redan finns i arbetslivet saknar tillräcklig utbildning och kompetens för de förändrade kraven i arbetsuppgifterna. Utbildningsanordnarna ska kunna tillgodose de mångfasetterade behoven inom det egna verksamhetsområdet genom att utnyttja all sin kapacitet fullt ut. Å ena sidan ska de tillhandahålla högkvalitativ längre utbildning som kräver långsiktig planering och tillför arbetsmarknaden ny kompetens. Å andra sidan ska de också kunna tillhandahålla snabbverkande utbildningstjänster som stödjer sysselsättningen och tillgodoser kompetensutvecklingsbehov hos befolkningen i arbetsför ålder. Dessutom ska utbildningsanordnarna genom sin verksamhet bidra till återhämtningen från coronavirusepidemins negativa konsekvenser för ekonomin och sysselsättningen.

Det i statsbudgeten fastställda målinriktade antalet studerandeår inom yrkesutbildningen ska utnyttjas till fullo för att på bästa sätt möta befolkningens och arbetslivets kompetensbehov i alla delar av landet och i alla branscher. Därför avser undervisnings- och kulturministeriet att omfördela de målinriktade antalen studerandeår bland anordnarna i det egentliga prestationsbeslutet för 2021. Vid omfördelningen beaktar ministeriet de ovan beskrivna ändringarna i minimiantalen studerandeår i anordnartillstånden från och med 1 januari 2021.

Anordnarens målinriktade antal studerandeår behöver minskas i det egentliga prestationsbeslutet för 2021 jämfört med nivån i det egentliga prestationsbeslutet 2020 ifall innevarande års utfall av studerandeår ser ut att hamna under nivån i det egentliga prestationsbeslutet och anordnaren inte kan ange en godtagbar orsak till detta. Studerandeårsnivån kan också sänkas om arbetskraften eller befolkningen i anordnarens verksamhetsområde inte har utbildningsbehov eller om anordnarens utbud inte motsvarar områdets arbetskraftsbehov eller befolkningens utbildningsefterfrågan. De tidsbegränsade ökningarna av antalen studerandeår som varit avsedda för att minska ungdomsarbetslösheten och svara på kompetensbehoven tas bort av de utbildningsanordnare vilka tilldelats sådana ökningarna i prestationsbeslutet 2020.

Vad gäller det egentliga prestationsbeslutet 2021 är avsikten att öka antalet målinriktade studerandeår från nivån i det egentliga prestationsbeslutet 2020 med cirka 2 700 studerandeår för att utöka närvårdarutbildningen. Utöver detta kan det målinriktade antalet studerandeår utökas endast på grund av regional och anordnarspecifik omfördelning enligt ovan. Utökat antal studerandeår kan tilldelas sådana utbildningsanordnare på vars primära verksamhetsområde det behövs ett större utbud av yrkesutbildning och vars utbildningsutbud, studerandeårsutfall och motiveringar i ansökningarna talar för en ökning av antalet studerandeår.

För att säkerställa effektiv användning av studerandeårsresursen och möta akuta behov som uppstår under finansåret avser ministeriet att reservera en liten andel av de målinriktade studerandeåren och basfinansieringen för tilldelning under finansåret 2021. Ifall det under finansåret inte uppstår behov av att öka utbildningsanordnarnas målinriktade antal studerandeår fördelas den återstående basfinansieringen utifrån det för finansåret fastställda och med anordnarspecifika viktcoefficienter beräknade målinriktade antalet studerandeår.

Ökning av närvårdarutbildningen

Enligt bestämmelser i lagen om ändring av lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (565/2020) ska personaldimensioneringen vid verksamhetsenheter för serviceboende med heldygnsomsorg och för långvarig institutionsvård vara minst 0,7 anställda per klient. Riksdagen godkände lagändringen med förbehållet att den bindande personaldimensioneringen ska införas stegvis, så att den slutliga kvoten på 0,7 uppnås före april 2023. Stegvis införande behövs bland annat för att säkerställa tillgången på utbildad personal.

Med anledning av den ändrade vårdardimensioneringen är målet att utbilda 5 000 nya närvårdare före 2025. De nödvändiga anslagsökningarna har upptagits i rambeslutet för 2021–2024 och regeringen föreslår en ökning på 27 miljoner euro i budgetpropositionen 2021. Dessutom anvisades tilläggsfinansiering för detta syfte i den fjärde tilläggsbudgeten för i år.

Undervisnings- och kulturministeriet ökade i det andra tilläggsprestationsbeslutet 2020 (VN/15767/2020) det målinriktade antalet studerandeår med 1 673 för anordnare av social- och hälsovårdsutbildning för att öka utbildningen av närvårdare. Dessutom allokerade ministeriet med tilläggsprestationsbeslutet 2019 (OKM/33/221/2019) 500 studerandeår, av det antal studerandeår som avsatts för fördelning under finansåret 2019, till att öka utbildningen av närvårdare, med prioritering på vård och rehabilitering av äldre. Befogenheten för att utöka närvårdarutbildningen är cirka 2 700 studerandeår genom det egentliga prestationsbeslutet för 2021, men vid behov är det möjligt att avsätta en del av studerandeåren för tilldelning senare under finansåret.

Behovet på arbetsmarknaden av personer med grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen ökar på grund av vårdardimensioneringen samt med anledning av pensionering och omfattande yrkesavgång. Dagens utbud kan inte möta det förutsedda kompetensbehovet. Samtidigt minskar närvårdarutbildningens attraktionskraft bland unga. Därmed ökar trycket på större utbildningsvolymmer bland vuxna, speciellt avseende uppgifter inom äldreomsorgen. Jämte längre utbildningar som ökar det totala antalet utbildade närvårdare kan ökningen av antalet studerandeår inom närvårdarutbildningen också användas på att ge personer som tidigare avlagt grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen möjligheter att komplettera sina kunskaper för vård och rehabilitering av äldre. Med dessa kortare utbildningar kan man möta den akuta vårdarbristen i äldreomsorgen och hjälpa social- och hälsovårdsanställda som bytt till andra uppgifter eller lämnat arbetsmarknaden att återvända som närvårdare i äldreomsorgen. Tilläggsresurser som tilldelas för närvårdarutbildningen får ändå inte användas för utbildning av omsorgsassistenten.

Tilläggsfinansiering för ökning av utbildningen av närvårdare ansöks som målinriktade studerandeår. Utöver ökning av antalet studerandeår är det också möjligt att på särskilda skäl ansöka om höjning av basfinansiering efter höjning. I detta fall bedöms behovet av och förutsättningarna för höjning efter prövning på det sätt som beskrivs i kapitel 5 nedan.

Den ökning av antalet studerandeår som beviljas för att öka utbildningen av närvårdare behöver inte användas i sin helhet under finansåret 2021. Tilläggsresurserna bör dock gärna användas för att starta så många nya utbildningar som möjligt under 2021, eftersom dessa utbildningar kan få fortsättning med tilläggsfinansiering som anvisas för ändamålet 2022, 2023 och 2024. På motsvarande sätt kan de nu beviljade ökningarna av antalet studerandeår användas för att fortsätta utbildningar som startats med tilldelningen eller ökningen av studerandeår i tilläggsprestationsbeslutet 2019 (OKM/33/221/2019) och/eller det andra tilläggsprestationsbeslutet 2020 (VN/15767/2020).

Utbildningsanordnare som ansöker om ökning av antalet studerandeår för att öka utbildningen av närvårdare ska ha tillstånd att anordna grundexamensutbildning inom social- och hälsovård från och med 1 januari 2021. Utbildningsanordnaren ska i sin ansökan lägga fram ett schema för det tidsintervall inom vilket ökningen av antalet studerandeår för närvårdarutbildningen kommer att användas. I ansökan ska dessutom ingå en plan för antalet nya närvårdarstuderande per år och deras målsatta examenstidpunkter, med specificering av den utbildningsvolym som ska genomföras med den ansökta ökningen av antalet studerandeår utav närvårdarutbildningen totalt.

Den föreslagna ökningen i antalet studerandeår inom närvårdarutbildningen ska vara möjlig för utbildningsanordnaren att genomföra utöver den normala närvårdarutbildningen.

Dessutom ska planen vara realistisk avseende rekryteringen av studerande och tillgången på personal som behöver anställas. Eftersom syftet med de utbildningar som startas med tilläggsfinansieringen är att de studerande fullföljer utbildningen till examen, såvida det inte är fråga om komplettering av tidigare kompetens för vård och rehabilitering av äldre, ska i utbildningarna inte antas studerande som inte anses ha förutsättningar att avlägga examen. Urvalet av studerande ska alltid ske enligt grunderna för antagning av studerande, inklusive lagstiftningen gällande lösningar vid olämplighet för studier. Vid antagning av studerande med främmande språk som modersmål ska utbildningsanordnaren försäkra sig om att sökanden har tillräckliga språkfärdigheter för att klara av studierna och utbildningen på arbetsplatsen och att hen efter att ha tagit examen kan arbeta som närvårdare med beaktande av kraven på patient- och klientsäkerhet. Ministeriet ser det inte heller som befogat att rekrytera studerande från utlandet för att öka utbildningen av närvårdare.

En utbildningsanordnare som inte gör anspråk på ökning av antalet studerandeår för att öka utbildningen av närvårdare men ändå avser att omfördela sitt utbildningsutbud för närvårdarutbildning ska ändå fylla i ansökningsblanketten med uppgifter om antalet nya närvårdarstuderande per år och deras målsatta examenstidpunkter. Med andra ord ska alla de utbildningsanordnare som har tillstånd att anordna närvårdarutbildning fylla i de tillämpliga punkterna på ansökningsblanketten gällande närvårdarutbildning, oavsett om de denna gång ansöker om en ökning av antalet studerandeår för att ordna närvårdarutbildning. Det behövs för att ministeriet ska få heltäckande information om samtliga anordnares planer för att sedan kunna bedöma den planerade utvecklingen av närvårdarutbildningens volym per år i hela landet.

Under regeringsperioden kommer ministeriet att följa noga upp utfallet för de studerandeår som allokerats till närvårdarutbildningen. Antalen studerandeår och prestationerna inom grundexamensutbildningen inom social- och hälsovård granskas speciellt med avseende på kompetensområdet vård och rehabilitering av äldre. Uppföljningen görs utifrån bland annat data från gemensam antagning och statistikdata från Koski-systemet samt uppgifter som inhämtas från utbildningsanordnarna i samband med ansökningarna om prestationsbeslut. Utifrån uppföljningsdata utvärderas de resultat som utbildningsanordnaren har uppnått i förhållande till den tilläggsfinansiering som anordnaren erhållit. Om utbildningsanordnaren inte har lyckats åstadkomma en tillräcklig ökning av utbudet av närvårdarutbildning eller i övrigt inte har uppnått målen med tilläggsresursen, kan detta påverka nivån på tilläggsfinansieringen som anordnaren beviljas de följande åren.

5. Beviljad höjning av basfinansieringen efter prövning i det egentliga prestationsbeslutet för 2021

Enligt 32 e § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamheten (1705/2009) kan den basfinansiering som beviljas utbildningsanordnare efter prövning höjas av särskilda skäl som hänför sig till utbildningsanordnarens verksamhet. Höjning efter prövning kan av särskilda skäl även beviljas under finansåret. Undervisnings- och kulturministeriet beslutar på ansökan om höjning efter prövning.

Säkerställande av de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten

Behövligt belopp av basfinansieringen fördelas som höjning efter prövning för att säkerställa anordnarnas ekonomiska förutsättningar för verksamheten. Höjning av basfinansieringen efter prövning kan beviljas

- enskilda anordnare för att säkerställa anordnandet av en särskilt dyr utbildning. Då har anordnaren ofta profilerat sig med specialiserad utbildningsverksamhet där en stor del utgörs av särskilt dyr utbildning.

- i övergångsskedet för att kompensera oskäligt stora förändringar i anordnarens kalkylbaserade finansieringsnivå som beror exempelvis på ändringar i grunderna för bestämning av finansieringen.
- för att kompensera oskäligt stora engångsförändringar till följd av minskningen av det målinriktade antalet studerandeår, i regel endast för de utbildningsanordnare vars minimiantal studerandeår enligt anordnartillståndet ministeriet minskar från och med 1 januari 2021. Om finansieringsminskningen till följd av nedskärningen av det målinriktade antalet studerandeår enligt det egentliga prestationsbeslutet för 2021 är över 10 procent, kan konsekvenserna av förändringen lindras med en höjning av basfinansieringen efter prövning, såvida inte beloppet av den övriga finansieringen som beviljas med prestationsbeslutet ökar jämfört med föregående år så mycket att det kompenserar minskningen. Under beredningen har ministeriet beslutat att ändra det procenttal som angavs i ministeriets brev till utbildningsanordnarna 23 september 2020 (VN/20150/2020).
- för att täcka sådana kostnader för avgiftsfri utbildning som hänför sig till den utvidgade läroplikten, ifall utbildningsanordnarens kostnader för läromaterial och förnödenheter är avsevärt högre än genomsnittet.
- i undantagsfall för att säkerställa enskilda utbildningar ifall den kalkylbaserade finansieringen på grund av utbildningsstart eller någon annan tillfällig orsak eller särskilt motiverad specificerad orsak blir betydligt lägre än kostnaderna för utbildningen och anordnaren inte kan anvisa tillräcklig finansiering för utbildningen inom den beviljade finansieringen.
- även utifrån anordnarens övergripande ekonomiska situation ifall en fullgod finansieringsnivå för verksamheten inte kan uppnås med kalkylbaserad finansiering.

Utbildningsanordnarens prestationsbaserade basfinansiering, prestationsbaserade finansiering och genomslagsfinansieringen kan också minska till följd av proportionella och kvalitativa ändringar i anordnarens prestationer, även om det målinriktade antalet studerandeår inte ändras. Ministeriet riktar anordnarnas uppmärksamhet på att en sådan lägre finansieringsnivå, i huvudsak till följd av ändrade prioriteringar i anordnarens verksamhet, är som enda orsak inte en tillräcklig grund för höjd basfinansiering efter prövning.

Ökning och utveckling av utbildningen för arbetsplatshandledare

Av basfinansieringen fördelas 2,5 miljoner euro som höjning efter prövning till ökning och utveckling av utbildningen för arbetsplatshandledare.

För att öka och kvalitetssäkra arbetsplatsutbildningen krävs ömsesidigt samarbete mellan arbetsplatserna och utbildningsanordnarna i planering, genomförande och utvärdering av verksamheten. Det är viktigt att trygga tillgången till arbetsplatshandledare och tillräcklig kompetensutveckling av dem. Genom höjning av basfinansieringen efter prövning för detta ändamål kan anordnarna genomföra olika kompetensutvecklingsåtgärder för arbetsplatshandledare, såsom digitala tjänster som stöder introduktion, utbildning eller kompetensutveckling i vilka befintliga tjänster kan utnyttjas (bl.a. Ohjaan.fi).

Utbildningsanordnare kan även samarbeta kring kompetensutvecklingsåtgärder för arbetsplatshandledare, t.ex. i planering och implementering av innehåll som betjänar alla anordnare. Höjning efter prövning kan också användas för att ta fram och införa nya kompetensutvecklingsformer för arbetsplatshandledare, exempelvis digitala utmärkelser (badges), samt utvecklingsinsatser i samarbete med yrkesläraryrkeskolorna.

Höjning av basfinansieringen efter prövning beviljades första gången för att öka och utveckla utbildningen av arbetsplatshandledare i det egentliga prestationsbeslutet för 2020. Då fastställde ministeriet att avsikten var att årligen kunna fördela höjningen efter prövning på en huvudsakligen varierande grupp anordnare för att så många som möjligt på sikt ska kunna utnyttja den vid genomförande och utveckling av utbildningen för arbetsplatshandledare. I prestationsbeslutet för 2020 beviljades höjning efter prövning till

utbildningsanordnare främst i landskapen Södra Karelen, Södra Savolax, Mellersta Finland, Kymmenedalen, Lappland, Norra Savolax och Egentliga Finland samt i en del av landskapet Nyland. Därför riktas höjningen efter prövning 2021 främst till utbildningsanordnare i landskapen Södra Österbotten, Kajanaland, Egentliga Tavastland, Mellersta Österbotten, Birkaland, Österbotten, Norra Karelen, Norra Österbotten, Päijänne-Tavastland och Satakunta samt i en del av landskapet Nyland. Höjd basfinansiering efter prövning kan också av särskilda skäl beviljas anordnare vars primära verksamhetsområde inte ligger inom dessa landskap och som inte har beviljats finansiering för detta ändamål genom prestationsbeslutet för 2020.

Syftet med höjningen efter prövning är att stödja anordnare som är med i ovan beskrivna större utvecklingsprojekt men likväl anordnare vars förutsättningar för att ta hand om behövlig kompetensutveckling för arbetsplatshandledare behöver stärkas. I ovan beskrivna utvecklingsåtgärder prioriteras regionala utvecklingsprojekt eller sådana som betjänar hela anordnarsektorn inom yrkesutbildning, för vilken höjningen efter prövning söks som ett nätverk eller där ansökningarna från utbildningsanordnarna i området stöder varandra. Behovet av höjning efter prövning bedöms utifrån de behov som läggs fram i ansökningarna och planerna för användning av tilläggsfinansieringen.

Stödjande av yrkesutbildningen för idrottsutövare

Av basfinansieringen fördelas 0,5 miljoner euro som höjning efter prövning till yrkesutbildning för idrottsutövare. Även denna höjning efter prövning beviljades första gången i det egentliga prestationsbeslutet för 2020.

Som ett led i verkställandet av den idrottspolitiska redogörelsen ska enligt regeringsprogrammet ungdomar som utövar idrott på ett målinriktat sätt garanteras möjlighet att delta i yrkesinriktad utbildning likaväl som att studera vid ett idrottsgymnasium. Yrkesutbildningen för idrottare ska göra det möjligt för idrottare att kombinera målinriktad träning, coaching och utbildning så att utbildningsanordnarens åtgärder stöder en dubbelkarriär, dvs. kombination av fulla träningsmöjligheter och studier. Utbildningen är framförallt avsedd för elitidrottare.

I tilldelningen av basfinansiering till yrkesutbildningen för idrottsutövare som höjs efter prövning är avsikten att de utsedda anordnarna tilldelas finansiering i första hand på grundval av antalet studerande på idrottsakademinivå och i andra hand av någon annan grundad anledning.

Denna höjning efter prövning kan bara sökas av de utbildningsanordnare som ministeriet i anordnartillståndet för yrkesexamina och utbildning beviljat uppgiften att anordna yrkesutbildning för idrottsutövare.

6. Viktning av det målinriktade antalet studerandeår i tilläggsfinansieringen 2021 samt prestationer och deras viktning i beräkningen av prestationsbaserad finansiering och genomslagsfinansiering

I viktningen av basfinansieringens målinriktade studerandeår används en profilkoefficient baserad på data om studerandeåren 2019 som anordnarna lagrat i Koski-systemet. Det i den utvidgade läroplikten ingående kravet på avgiftsfri utbildning på andra stadiet beaktas vid beräkningen av profilkoefficienterna genom viktcoefficienten för läroplikt. År 2021 viktas med koefficienten studieår som studerande födda 2003 och därefter avlade mellan 1 augusti och 31 december 2019.

I den prestationsbaserade finansieringen baseras examensdelarnas viktade kompetenspoäng och examensdata på data för 2019 som anordnarna lagrat i Koski-

systemet. Till examina kopplar Statistikcentralen en grundutbildningsuppgift från examensregistret.

I genomslagsfinansieringen beskrivs de utexaminerades sysselsättning och vidareutbildning utifrån examensdata för 2017 som anordnarna lämnat till Statistikcentralen samt data om huvudsysselsättning i slutet av 2018 från sysselsättnings- och studeranderegistren. Responsdata för genomslagsfinansieringen är den respons som registrerats i ARVO-systemet från personer som påbörjat respektive avslutat examensutbildning under perioden 1.7.2019–30.6.2020. Vid beräkning av den responsbaserade finansieringen används de uppgifter om responsenkäternas objekt och antal svarande som anordnarna bekräftat för Utbildningsstyrelsen.

7. Beloppen för utbetalning av mervärdesskatteersättning till privata utbildningsanordnare inom yrkesutbildning 2021

Enligt 32 i § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) ersätts privata anordnare av yrkesutbildning för andelen mervärdesskatt i de kostnader som utbildningsanordnaren har för anskaffningar i anslutning till utbildningstjänster enligt 39 och 40 § i mervärdesskattelagen (1501/1993) och till annan än affärsekonomisk verksamhet. Ersättningen ska basera sig på uppgifterna från det senast fastställda bokslutet.

Utbetalningen av mervärdesskatteersättning till privata yrkesutbildningsanordnare 2021 baseras på beloppet av betald mervärdesskatt enligt det senaste bokslutet som de bekräftat för Utbildningsstyrelsen per 9 oktober 2020. Det bekräftade momsbeloppet är totalt 31 598 322 miljoner euro.

8. Rättelse och komplettering av uppgifter i Koski-systemet som ligger till grund för finansieringen samt justering av uppgifterna om antalet studerandeår 2020

Utbildningsanordnarna har möjlighet att rätta och komplettera sina data om studerandeår, kompetenspoäng i examensdelar samt examensdata för 2019 i Koski-systemet till och med 30 oktober 2020. Rättelser och kompletteringar av data för 2019 som därefter görs i Koski-systemet beaktas inte vid beräkningen av finansiering för finansåret 2021 och kan inte heller användas som grund för rättelse av det egentliga prestationsbeslutet.

Därtill ska alla utbildningsanordnare kontrollera utfallsdata om studerandeår som de lagrat i Koski-systemet också i fråga om 2020. Undervisnings- och kulturministeriet utnyttjar Koski-systemets utfallsdata om antalet studerandeår under perioden 1.1– 31.10.2020 vid beredningen av prestationsbeslutet om det målinriktade antalet studerandeår för 2021. Utbildningsanordnarna ska se till att kompletta och felfria uppgifter om antalen studieår under nämnda period finns tillgängliga i Koski-systemet från och med 1 november 2020.

9. Utbildningsanordnarnas förslag om studerandeår, ansökan om höjning efter prövning och övriga uppgifter för beredningen av prestationsbeslutet

Utbildningsanordnarna ombeds enligt ovan att lämna in följande för beredning av det egentliga prestationsbeslutet för 2021:

- förslag om det målinriktade antalet studerandeår som tilldelas utbildningsanordnaren
- vid behov ett förslag om antalet studerandeår för arbetskraftsutbildning som ingår i det målinriktade antalet studerandeår

- vid behov ett förslag om antalet studerandeår för invandrarutbildning som ingår i det målinriktade antalet studerandeår
- vid behov ett förslag om antalet studerandeår för närvårdarutbildning som ingår i det målinriktade antalet studerandeår
- vid behov en ansökan om höjning av basfinansieringen efter prövning.

Dessutom ska utbildningsanordnarna meddela ministeriet sin uppskattning av utfallet för antalet studerandeår under slutet av 2020 (1.11–31.12.2020).

Utbildningsanordnaren ska motivera sitt förslag om studerandeår utifrån utbildningsbehoven inom sitt primära verksamhetsområde. Anordnare med uppgift att anordna arbetskraftsutbildning ska bereda förslaget om antalet studerandeår som anvisas för arbetskraftsutbildning i samarbete med den regionala arbetskraftsmyndigheten. Vid beredningen ska vid behov också beaktas regeringspropositionerna om kommunförsöken för att främja sysselsättningen som inleds 2021 (RP 87/2020 rd och RP 114/2020 rd) och överföringen av de i regeringspropositionen nämnda klientgrupperna till kommunens ansvar bland annat i fråga om anvisning till arbetskraftsutbildning.

10. Tidsplan för inlämnande av förslagen, ansökningarna och de övriga uppgifterna

Ansökan om målinriktade studerandeår och höjning av basfinansieringen efter prövning lämnas på ett elektroniskt formulär som publiceras 19 oktober 2020. Formuläret med närmare anvisningar finns på ministeriets webbplats (på finska) på <http://minedu.fi/suoritepaatosten-valmistelu>. På formuläret lämnas också uppskattningen av studerandeårsutfallet under slutet av innevarande år. Därför ska alla utbildningsanordnare lämna in en ansökan, även om de inte ansöker om målinriktade studerandeår eller höjning efter prövning.

Sidorna kommer att kompletteras med ytterligare material för beredningen av förslag och ansökningar. Utbildningsanordnarna informeras om detta per e-post.

Utbildningsanordnarna ska dessutom lämna motsvarande uppgifter som finns på e-formuläret i ett undertecknat och daterat dokument som skickas per e-post till undervisnings- och kulturministeriets registratorskontor på kirjaamo@minedu.fi. Den som undertecknar ansökan ska ha firmateckningsrätt för organisationen.

Utbildningsanordnarna ska lämna in förslaget om studerandeår, ansökan om höjning av basfinansieringen efter prövning samt övriga uppgifter som begärts till undervisnings- och kulturministeriet **senast 13 november 2020**.

Ministeriet behandlar endast de förslag och ansökningar som lämnats in i tid.

Ministeriet avser att fatta det egentliga prestationsbeslutet för finansåret 2021 före mitten av december. Ministeriet samråder med arbets- och näringsministeriet innan det fattar beslut om fördelningen av studerandeår för arbetskraftsutbildningen.

Mer information

Tarja Koskimäki, överinspektör (Nyland), tfn 02953 30166, fornamn.efternamn@minedu.fi

Jukka Lehtinen, undervisningsråd (Egentliga Tavastland, Päijänne-Tavastland, Birkaland, Egentliga Finland och Satakunta), tfn 02953 30183, fornamn.efternamn@minedu.fi

Anne Mårtensson, undervisningsråd (Kymmenedalen, Södra Karelen, Södra Savolax, Norra Savolax och Norra Karelen), tfn 02953 30104, fornamn.efternamn@minedu.fi

Mari Pastila-Eklund, undervisningsråd (Södra Österbotten, Österbotten, Mellersta Österbotten och Mellersta Finland), tfn 02953 30249, fornamn.efternamn@minedu.fi

Tiina Polo, undervisningsråd (Norra Österbotten, Kajanaland och Lappland), tfn 02953 30022, fornamn.efternamn@minedu.fi

Tarja Olenius, undervisningsråd, tfn 02953 30237, fornamn.efternamn@minedu.fi

Johannes Peltola, projektplanerare, tfn 02953 30292, fornamn.efternamn@minedu.fi

Mika Tammilehto, överdirektör, tfn 02953 30308, fornamn.efternamn@minedu.fi

Överdirektör

Mika Tammilehto

Undervisningsråd

Tarja Olenius

Fördelning Anordnare av yrkesutbildning

Kopiera till Akava ry
 Ammatillisen aikuiskoulutuksen johtajat ry
 Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry
 Finlands näringsliv rf
 Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry
 Kyrkostyrelsen/Kyrkans arbetsmarknadsverk
 Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
 Justitieministeriet
 Undervisningssektorns Fackorganisation rf
 Utbildningsstyrelsen
 Sameområdets utbildningscentral
 Bildningsarbetsgivarna rf
 Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
 Ledare för Yrkesutbildningen i Finland rf
 Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
 Finlands Folkhögskolförening rf
 Finlands konservatorieförbund rf
 Finlands Kommunförbund rf
 Suomen Opiskelija-Allianssi – OSKU ry
 Suomen Oppisopimusosaajat ry
 Företagarna i Finland rf
 Statistikcentralen
 Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf
 Arbets- och näringsministeriet
 Urheiluopistojen Yhdistys ry
 Finansministeriet
 Regionförvaltningsverken
 Närings-, trafik- och miljöcentralerna

Landskapsförbunden